

VALIKAINED „UURIMISTÖÖ ALUSED“ AINEKAVA

1.1. Valikaine „Uurimistöö alused“ kirjeldus

Kehtiva, 2011. aasta põhikooli riikliku õppekava järgi on III kooliastme õppe- ja kasvatustöös üks rõhuasetus pikemaajaliste õppeülesannete (sealhulgas uurimiselike õppeülesannete) planeerimisel, eesmärkide püstitamisele ja oma tulemuste hindamisele ning õpilaste erivõimete ja huvide arendamisele,¹ milleks Pärnu Raeküla Koolis on uurimistöö.

Uurimistöö on õpilase poolt õppekava raames valmistatud kirjalik töö, mis on algupärane, objektiivne ja süsteemne, selle tulemused on tõendatavad, selgelt ja struktureeritult esitatud. Töö teema peab olema õpilasele jõukohane ja sisu üheselt arusaadav. Tööd koostades tuleb järgida teaduslikkust tagavaid nõudeid. Uurimistöö autor peab kriitiliselt käsitlema nii enda kui ka olemasolevaid seisukohti. Töös esitatud väited peavad olema põhjendatud ja toetuma faktidele.

Uurimistöös sõnastatakse uurimisprobleem, põhjendatakse selle valikut, püstitatakse uurimisküsimused või hüpoteesid, antakse ülevaade uurimisteema taustast, põhjendatakse uurimismeetodi valikut, kirjeldatakse tõendusmaterjali kogumist, esitatakse tulemused ja nende analüüs, järeldused ja kokkuvõtte, kasutatud allikate loetelu.

Valikaine „Uurimistöö alused“ annab õpilasele algteadmised teadusliku uurimistöö olemusest, meetoditest, etappidest, struktuurist, vormistamisest ning kaitsmisest.

Valikaine „Uurimistöö alused“ kestab 35 ainetundi ja koosneb auditoorsetest loengutest, praktilistest ülesannetest ja individuaalõppesest, mille vältel õpilane koostab koostöös uurimistöö alused õpetaja ja oma töö juhendajaga vabalt valitud ainevaldkonnas uurimistöö, selle esitluse ja kaitsekõne. Õpilane võib oma uurimistöö koostamisel kaasata ka kaasjuhendaja.

1.2. Õppe- ja kasvatuseesmärgid

Põhikooli riiklikus õppekavas on sätestatud, et „põhikooli lõpetaja tunneb lihtsamaid uurimismeetodeid ja kasutab mõnda neist oma õppetöös“.²

Valikainega „Uurimistöö alused“ taotletakse, et õpilane:

- 1) oskab seada eesmärgid ja vastutab nende elluviimise eest;
- 2) oskab sõnastada uurimisküsimuse või hüpoteesi ning valib selle uurimiseks sobiva meetodi;
- 3) oskab planeerida ja korraldada uurimistöö koostamist ning selleks vajalikke uuringuid;
- 4) oskab otsida uuritava probleemi kohta informatsiooni, seda koguda ja analüüsida;
- 5) oskab arvutil vormistada korrektse Pärnu Raeküla Kooli vormistusnõudeid järgiva uurimistöö;

¹ Põhikooli riiklik õppekava

² Põhikooli riiklik õppekava

6) oskab esitada ja põhjendada oma uurimistöö tulemusi õppeaasta kevadel toimival uurimistööde kaitsmisel/konverentsil.

Uurimistöö võib käsitleda mistahes õpilasele jõukohast teemavaldkonda.

1.3. Õpitulemused

Valikaine „Uurimistöö alused“ lõpul õpilane:

- 1) oskab planeerida uurimistöö läbiviimist;
- 2) õpib tegema koostööd juhendajaga;
- 3) leiab endale vajalikku informatsiooni ja analüüsib seda kriitiliselt ja teab autoriõigusega seotud põhimõtteid;
- 4) tunneb peamisi uurimistööks vajalikke meetodeid (vaatlus, võrdlus, küsitlus jt);
- 5) analüüsib uurimistulemusi sobivate meetoditega;
- 6) vormistab uurimistöö korrektselt esitatud nõuete järgi;
- 7) oskab esitleda ja kaitsta oma uurimistulemusi komisjoni ees.

1.4. Õppesisu

1) Uurimistöö olemus. Kvantitatiivne ja kvalitatiivne uurimus. Uurimistöö eesmärgid ja tunnused. Mõistete defineerimine.

Uurimistöös kasutatavad meetodid. Meetodite liigid ja valik.

Valmisandmestikud (ametlik statistika, statistilised andmebaasid, arhiivimaterjalid, uurijate varasemad materjalid, muud dokumendikogud).

Andmekogumismeetodid (vaatlus, eksperiment, mõõtmine, intervjuu, ankeetküsitlus, päevikumeetod, hinnanguskaala jne).

Andmetöötlusmeetodid (keskmiste arvutamine, korrelatsioon jne).

Analüüsimeetodid (võrdlemine, reastamine, analüüs, süntees, üldistamine).

2) Uurimistöö etapid. Koostöö juhendajaga. Teema valik ja piiritlemine. Töö allikatega (elektroniline teabeotsing, allikakriitika ja plagieerimise vältimine). Töö esialgse kava koostamine. Hüpooteesi(de), uurimisküsimus(t)e sõnastamine. Materjali (faktide) kogumine ja analüüs. Uurimistöö teaduslik tõlgendamine ja tulemuste üldistamine. Uurimistöö kirjalik vormistamine.

3) Uurimistöö struktuur. Tiitelleht. Sisukord. Sissejuhatus. Põhiosa (peatükid ja alapeatükid). Kokkuvõte. Kasutatud kirjandus. Lisad.

Tabelid ja joonised. Vormistamisnõuded.

4) Stiil ja keel. Korrektse kirjakeele kasutus. Loetavus ja mõistetavus. Terviklikkus ja sidusus. Lauseehitus ja sõnavalik. Objektiivsus. Ajavormid. Loetelud. Lühendite ja numbrite kasutamine tekstis. Õigekiri.

5) Viitamine ja vormistamine. Tsitaat ja refereering. Tekstisisene viitamine. Allikaloend (artikkel, raamat, õigusaktid, arhiivimaterjalid, elektroonilised allikad, dokumendid ilma isikuandmeteta jne).

6) Kaitsmine. Kaitsmise sisu ja ülesehitus. Avalik esinemine.

Vt. Uurimistööde koostamise juhend LISA 2.

1.5. Õppetegevus

- 1) Auditoorsed tunnid arvutiklassis ja iseseisvad ülesanded teoreetiliste teadmiste omandamiseks.
- 2) Juhendaja leidmine.
- 3) Uurimistöö teema valik ja põhjendamine.
- 4) Uurimistöö uurimisküsimus(t)e/hüpoteesi(de) sõnastamine.
- 5) Uurimisülesannete ja probleemi püstitamine, meetodite valik.
- 6) Uurimistöö teostamine uurimistöö protsessi päevik.
- 7) Kirjanduse ja teabeallikatega tutvumine, valik ja sobivuse analüüs.
- 8) Andmete kogumise plaani ja ajakava koostamine.
- 9) Andmete kogumise planeerimine.
- 10) Andmete kogumise (küsitlus, eksperiment, vaatlus vms) läbiviimine.
- 11) Tulemuste analüüs ja järelduste sõnastamine.
- 12) Uurimistöö vormistamise ja kaitsmise nõuetega tutvumine ja nende täitmine.
- 13) Esitluse koostamine.
- 14) Kaitsekõne ettevalmistamine.
- 15) Uurimustöö tulemuste ettekandmine kaitsmisel /konverentsil.

Vt. Uurimistöö protsessi päevik. LISA 3.

1.5.1 Uurimistöö kaitsmine

Avalik töö kaitsmine toimub õppeaasta lõpus toimival uurimistööde kaitsmisel/konverentsil. Õpilane peab esitama oma tehtud uurimistöö ja 5-7 minuti pikkuse suulise ettekande, koos illustreeriva näitliku abimaterjaliga (esitlus, stendiettekanne, multimeedia, audiovisuaalsed jm vahendid). Õpilane peab suutma lühidalt selgitada töö eesmärki, põhjendama uurimisobjekti valikut, tooma välja tulemused, üldistused, järeldused.

1.6. Hindamine

Aine uurimistöö alused hindamisel arvestatakse uurimistöö sisu, vormistamist, koostamise protsessi (töö protsessi päevikut), õpilase esinemist kaitsmisel ja tema suhtumist töö tegemisse. Uurimistöö hindeks teeb ettepaneku uurimistöö juhendaja, hinnates tööd hindamisjuhendi alusel. Lisaks hinnatakse aine läbimise käigus jooksvalt erinevaid kirjalikke ja suulisi, uurimistööga seotud töid, millest kujunevad trimestri hinded. Uurimistööd hinnatakse numbriliselt.

Uurimistöö kantakse ette uurimistööde kaitsmisel/konverentsil ja hinnatakse hindamisjuhendi alusel, hinne kantakse tunnistusele eraldi hindena. Kaitstud uurimistöö teema kantakse põhikooli lõputunnistusele.

Vt. Uurimistöö hindamisjuhend LISA 1.

LISA 1. UURIMISTÖÖ HINDAMISJUHEND

Osakaal hindest (kokku 100%) %=punktid		Hindamise aspektid	Maksimum sooritus saavutatavatest punktides	Miinimum sooritus saavutatavatest punktides
5%	1	Töö vastavus teemale	Pealkiri kajastab töö sisu, on täpne.	Pealkiri ei vasta töö sisule.
			Teemapüstitus on huvitav ja uurimisküsimus konkreetsetelt püstitatud.	Teema on laialivalgub, uurimisküsimus ja uuritav materjal ei ole hästi kooskõlas.
10%	2	Uurimismaterjal / kasutatud materjalid	Uuritav materjal on kogutud süstemaatiliselt ning korrektset.	Uuritav materjal on kogutud süsteemilt või esitatud juhuslikult.
			Kasutatud on erinevaid materjale ja allikaid. Allikad on usaldusväärset.	Tuginetud on arvamuskirjetele, allikad ei ole usaldusväärset (Vikipeedia vms).
			Töös on kasutatud enam kui 5-te erinevat usaldusväärset allikat.	Töö põhineb 1–2 allikal.
			Originaaltekst on ümbersõnastatud.	Töös kasutatakse “kopeeri” ja “kleebi” tehnikat.
10%	3	Teema arendus, sisu	Töö annab mõtestatud ülevaate teoreetilisest alusmaterjalist.	Teoreetiline ülevaade on antud, kuid see ei ole järjepidev ega mõtestatud.
			Kasutatud mõisteid on selgitatud, mõisteid kasutatakse konteksti sobitult.	Mõistete selgitused puuduvad. Mõisteid kasutatakse juhuslikult.
			Kogutud teoreetilist materjali on süstemaatiliselt analüüsitud.	Kogutud empiirilise materjali analüüs on kesine või puudub.
5%	4	Uuringu käik	Töö uurimismeetodit on selgelt kirjeldatud (töö käik).	Uurimismeetodi kirjeldus on kesine.
15%	5	Tulemused	Töö tulemused on esitatud, selgelt sõnastatud, graafiliselt illustreeritud.	Töö tulemused on olemas, kuid neid ei ole esile toodud ja graafiliselt illustreeritud.
			Töö tulemused on kooskõlas uurimiseesmärgiga (sh uurimisküsimuse(te)a ja / või hüpoteesi(de)ga). Esitatud kokkuvõttes.	Töö tulemused ei vasta uurimiseesmärgile (sh uurimisküsimuse(te)le ja hüpoteesi(de)le). Töö tulemused esitatud kokkuvõttes vaid osaliselt.

			On leitud seoseid ja toodud välja seosed teoreetilise osa ja saadud tulemuste vahel.	Tulemuste analüüs ei lähtu saadud andmetest.
			Tehtud järeldused põhinevad uuringu käigus saadud usaldusväärsetel tulemustel.	Järeldused on tehtud ennatlikult, mitte tulemusi arvestades.
10%	6	Töö osad, ülesehitus ja sidusus	Töös on olemas kõik töö osad (tiitelleht, sisukord, sissejuhatus, sisuosa, kokkuvõte, kasutatud kirjanduse loetelu, vajadusel ka lisad).	Mõni oluline põhi töö osa on puudu.
			Osad on õiges proportsioonis, on pealkirjastatud ning loogilises järgnevuses.	Mõni töö osa on teiste osade suhtes ebaproportsionaalselt lühike. Töö ülesehitus ei ole päris loogiline, pealkirjad või alapealkirjad on puudu.
			Peatükid moodustavad hästi jälgitava terviku.	Töö põhiosa peatükid ei ole omavahel seotud.
10%	7	Viitamine	Kõikidele kasutatud allikatele on tekstisiseselt viidatud lähtuvalt juhendist. Refereeringud ja tsiteeringud on autori mõtetest eristatavad ning korrektsed.	Kasutatud allikatele on tekstisiseselt viidatud ebajärjekindlalt, kasutatud on juhendist erinevat viitamisi. Refereeringutena on esitatud mahakirjutusi, tsiteeringud on ebatäpsed või tähistamata.
			Kasutatud kirjanduse loetelu on korrektselt viidatud. Loetelus on välja toodud kõik tekstisisesed allikad.	Kasutatud kirjanduse loetelu vormistamisel on kasutatud juhendist erinevat viitamistiili. Kasutatud kirjanduse loetelus puuduvad mõned allikad, mida tekstisiseselt kasutati.
5%	8	Keelekasutus	Töö keelekasutus on neutraalne või teaduslik. Töös on mõningaid keele- ja stiilivigu, kuid need ei riku üldmuljet.	Töö keelekasutus on kohati arusaamatu, kõnekeelne ja/või slängilik. Töös on palju kirjavigu.
10%	9	Vormistus	Töö vastab vormistusnõuetele (tiitelleht, teksti paigutus lehel, leheküljenumbriid, peatükkide numeratsioon, joonised, tabelid jms).	Töö vormistuses on palju väiksemaid vigu või mõned suured eksimused.
10%	10	Õpilase huvi ja iseseisvus töö koostamise protsessis	Õpilane on tööprotsessist huvitatud, aktiivne ning püüdlik, peab kinni ajakavast, järgib nõuandeid, on koostöövalmis.	Õpilane vajab pidevat motiveerimist, ei suuda oma vigadest õppida, neid parandada.
			Peab kinni esitamistähtaegadest.	Ei pea kinni esitamistähtaegadest.

10%	11	Töö kaitsmine komisjoni ees	Uurimuse kaitsja on enesekindel, töö tutvustus on selgelt struktureeritud ja ette kantud. Oskab vastata iseseisvalt esitatud küsimustele.	Töö tutvustaja on ebakindel (loeb kogu teksti maha). Ettekanne ei ole järjekindel, loogiline ega anna edasi uurimistulemusi. Lisaküsimustele vastamine vajab suunamist.
-----	----	-----------------------------	---	---

LISA 2. UURIMISTÖÖ KOOSTAMISE JUHEND

Pärnu Raeküla Kooli 8. klassi õpilased kirjutavad õppeaasta jooksul uurimistöõ, mille maht lisadeta on 8–12 lehekülge ja mille vaheesitamine toimub jaanuari kuus ja kaitsmine komisjoni ees mai kuus.

1. Uurimistöõ eesmärgid:

1. uurimistöõ metoodika õpetamine;
2. uurimistöõ vormistamise õpetamine;
3. õpilase suulise ja kirjaliku väljendamisoskuse arendamine;
4. õpilase teadmiste laiendamine.

2. Mõisted

Uurimistöõ on uurimusliku protsessi tulemus, kirjalik aruanne sellest, mida, miks ja kuidas uuriti ning millised on järeldused ja tulemused, milleni töö käigus jõuti.

Uurimus on andmete kogumine, nt küsitlus, vaatlus, intervjuu vms.

Praktiline uurimus on õppekava raames loodud teos, tehnoloogiline lahendus, õppematerjal, projekt või muu ja selle kirjalik kokkuvõte sellest, mida, miks ja kuidas uuriti ning millise tulemuseni töö käigus jõuti.

Referaat on kokkuvõtlik või ülevaatlik kellegi teise seisukohtade esitamine, millele on lisatud autori arvamus.

Referaat ei ole uurimistöõ.

Plagiaat on kellegi seisukohtade sõnasõnaline mahakirjutamine allikale viitamata, loomevargus.

3. Teema valik

Valitav uurimistöõ teema peab olema õpilasele ea- ja jõukohane. Õpilane valib töö teema, kooskõlastab selle antud teemaga seotud õpetajaga ning kinnitab valiku uurimistöõ aluste aine õpetajaga. Töö teema ja juhendaja kinnitatakse direktori käskkirjaga 1. oktoobriks. Õpilane esitab uurimisteema kohta uurimisküsimuse(d) ja/või hüpoteesi(d) koos uurimistöõ alused aineõpetaja ja juhendajaga uurimistöõ protsessi päevikus.

Praktilise uurimuse eesmärk on väärtustada õpilase teadmisi, oskusi ja huve ning luua loomingulise eneseteostuse väljund. Praktilise töö ajal peab õpilane lisaks protsessi päevikule aruannet, kuhu talletab kogu loomingulise tegevusprotsessi tegevused ja nende kirjeldused (sh pildimaterjali, heli- ja videosalvestused) ning esitab selle uurimistöõde kaitsmisel/konverentsil.

4. Töö koostamise põhietapid:

1. Esialgse teema valik;
2. Ajakava koostamine;
3. Uurimisküsimus(t)e/hüpoteesi(de) sõnastamine;
4. Töö teksti kirjutamine;
5. Materjalide otsimine ja lugemine;

6. Uurimuse koostamine;
7. Uurimuse läbiviimine juhendaja nõustamisel;
8. Andmete töötlemine ja analüüs;
9. Vormistamine ja korrektuur;
10. Esitlus ja kaitsmine.

5. Töö põhiosad ja nende vormistamise nõuded

1. Tiitelleht
2. Sisukord
3. Sissejuhatus
4. Töö põhiosa

Uurimistöö puhul:

- Teoreetiline osa
 - Tulemused
 - Tulemuste analüüs, järeldused
5. Kokkuvõte
 6. Kasutatud kirjandus
 7. Lisad

Praktilise uurimuse puhul:

- Teoreetiline osa
- Refleksioon

6. Töö põhiosad ja nende vormistamise nõuded

I **Tiitellehel** on järgmised andmed: õppeasutuse täielik nimetus, koostaja ees- ja perekonnanimi, töö pealkiri, töö iseloom (uurimistöö vmt), juhendaja ees- ja perekonnanimi, töö valmimise koht ja aasta vt.

NÄIDIS 1

Näidis1.

Pärnu Raeküla Kool

Õpilase ees- ja perekonnanimi

UURIMISTÖÖ PEALKIRI

Uurimistöö

Juhendaja nimi

Pärnu 2023

II Sisukord kirjeldab töö struktuuri, sisaldab iga alaosa täpse pealkirja ja vastava lehekülje numbri. Sisukord on töö alguses, tiitellehe järel. Sisukorras on kõik töö jaotised selles järjekorras, sõnastuses ja numeratsiooniga, nagu need esinevad töös endas.

Sisukorda on kõige lihtsam vormistada arvuti abil, vastavalt programmile. Sisukord luuakse, vormistatakse ja korrektuuri etapis.

Sisukorra, sissejuhatuse, samuti kokkuvõtte, kasutatud kirjanduse loetelu ja lisa ette jaotise numbrit ei kirjutata. Iga esimese taseme peatükk algab uuel leheküljelt, järgnevad peatükid ühel lehel. Kõik leheküljed, sealhulgas kirjanduse loetelu ja lisad, nummerdatakse ühtsesse numeratsiooni. Esimene on tiitelleht, millele numbrit ei kirjutata, leheküljenumbrid algavad numbrist kaks sisukorral.

Vt. NÄIDIS 2

Näidis 2.
Sisukord

SISSEJUHATUS	4
1. ESIMESE PEATÜKI PEALKIRI (suurte tähtedega).....	5
1.1. Esimese peatüki esimese jaotise pealkiri	5
1.2. Esimese peatüki teise jaotise pealkiri	8
2. TEISE PEATÜKI PEALKIRI (suurte tähtedega)	10
2.1. Teise peatüki esimese jaotise pealkiri	10
2.2. Teise peatüki teise jaotise pealkiri	14
2.2.1. Teise peatüki teise jaotise esimese alljaotuse pealkiri.....	16
KOKKUVÕTE	20
KASUTATUD KIRJANDUSE LOETELU.....	22
LISAD	
Lisa 1 Pealkiri	23
Lisa 2 Pealkiri	24

III Peatükkide vormistamine

Esimese taseme peatükid on trükitähtedes ja paksus kirjas. Teise taseme peatükid on kirjatähtedes ja paksus kirjas. Iga esimese taseme peatükk algab uuel leheküljelt, järgnevad peatükid ühel lehel. Kõik leheküljed, sealhulgas kirjanduse loetelu ja lisad, nummerdatakse ühtsesse numeratsiooni.

IV Sissejuhatus sisaldab:

1. teema valiku põhjendust;
2. töö eesmärgi (juhtmotiivi, põhiprobleemi) sõnastamist;
3. uurimisküsimusi/hüpoteese;
4. ülevaadet kasutatud uurimismetoodikast (kvalitatiivne ja kvantitatiivne) ja andmekogumismeetodist (võrdlus, intervjuu, kirjalik küsitlus, vaatlus, katse vms);
5. ülevaadet peamistest allikatest;
6. ülevaadet töö alaosadeks jaotamise põhimõtetest.

Heaks tooniks on ka kõigi töö valmimisele kaasa aidanud isikute tänamine sissejuhatuses.

V Põhiosa sisupeatükkidena sisaldab:

1. probleemi seletavat kirjeldust (teoreetiline osa);
2. probleemi analüüsi;
3. tulemuste esitamist.

Töö sisulises osas tuuakse välja erinevate autorite seisukohad, antakse vastused sissejuhatuses ~~tõstatud~~ esitatud küsimustele ning tuuakse välja õpilase isiklik panus. Probleemile vastuse otsimise käigus tuleb püstitada uurimiskõlblikud hüpoteesid või sõnastada uurimisküsimused, mille mõisted on üheselt tõlgendatavad ja mõistetavad.

Praktilise uurimuse refleksiooni osas kirjeldatakse millal, kus, kuidas ja mis vahenditega midagi tehti. Praktilise töö vormide puhul on töö sisu mõistmiseks ja hindamiseks vaja esitada töö tulemuste kohta pildi- ja/või videomaterjal.

VI Kokkuvõte on vastus sissejuhatuses püstitatud hüpoteesi(de)le või uurimisküsimus(t)ele, kus lühidalt ja süstematiseeritult esitatakse kõige olulisemad järeldused, milleni töö käigus jõuti. Samuti kirjeldatakse ka tekkinud ja edaspidist uurimist vajavaid probleeme, kuid uusi andmeid enam ei esitata.

VII Kasutatud kirjanduse loetelu peab sisaldama kõiki allikaid, mida antud töö käigus kasutati ja millele on töös viidatud. Kasutatud kirjanduse loetelu põhjal saab asjatundja otsustada kuivõrd pädev on töö autor antud temaatikas ja kas selles ka midagi uut võib leida.

VIII Lisad sisaldavad tavaliselt materjali, mida on töö eesmärkide saavutamiseks vaja läinud, kuid mis töö sisuga ei ole nii otseselt seotud (nt küsitluslehed, suuremad plaanid ja kaardid, mõõtmisprotokollid jms). Samuti paigutatakse siia ka suuremahulisem illustreeriv lisamaterjal (dokumendi v. fotokoopiad).

Lisad nummerdatakse iseseisvalt (LISA 1) ja pealkirjastatakse, fotod lisaks allkirjastatakse (kes või mis on fotol, millal ja kelle poolt jäädvustatud, kelle omanduses on originaal jms). (vt X Tabelite, jooniste ja piltide vormistamine). Lisadele tuleb põhitekstis viidata.

IX Viitamine ehk igal laenatud mõttel peab olema viide selle autorile. Viidata ei ole vaja üldtuntud seisukohtadele. Viitamine on vajalik ka selleks, et lugeja saaks soovi korral kirjapandut allikate järgi kontrollida. Teksti sees tehtud viitamine, mida soovitakse näidata lisas, märgitakse kirjelduse järel sulgudes, nt (Lisa 1). Viitamisel kasutatakse APA viitamissüsteemi. APA stiil on loodud 1929. aastal Ameerika Psühholoogia Assotsiatsiooni poolt eesmärgiga luua lihtne ja arusaadav reeglistik teaduspublikatsioonide struktureerimiseks ja vormistamiseks.³

Plagiaadiks loetakse: sõna-sõnaline teksti taasesitus sh tõlge, ilma viiteta autorile; sõna-sõnaline teksti taasesitus (tsiteering) sh tõlge, koos viitega autorile, kuid tekst ei ole pandud jutumärkidesse jms.

Tsitaat peab täpselt vastama originaalile nii sõnastuse, õigekirja kui ka kirjavahemärkide osas. Tsitaat esitatakse jutumärkides. Väljajäetavad sõnad või lauseosad asendatakse mõttepunktidega. Viide märgitakse kohe pärast tsitaati lõpetavaid jutumärke. Tekstisisene viide sisaldab autorit, ilmumisaastat ja lehekülje numbrit, kust tsitaat on võetud. Kui tsitaat sisaldab omakorda viidet, tuleb vastav allikas lisada kasutatud allikate nimekirja.

Parafraseerimisel antakse allikas olev teksti osa edasi oma sõnadega. Jutumärke ei kasutata. Lisada tuleb viide autorile, ilmumisaastale ja leheküljele. Kui muudetakse ainult üksikuid sõnu, on tegemist plagiadiga.

Refereering on allikast pärineva info kokkuvõtlik esitamine oma sõnadega. Refereeringu korral viidatakse autorile ja ilmumisaastale.

Kaudne viitamine on viitamine teiste autorite kaudu. Kasutatakse erandjuhtudel ainult siis, kui esmaallikas on kättesaamatu. Tekstis tuleb viidata esmaallikale ja sulgudes allikale, mida tegelikult kasutati. Kasutatud allikate loetelus esitatakse ainult tegelikult kasutatud allikas.

Loetelude puhul tuleb kohe esitada viide allikale, et oleks selge, et see pole autori looming. Kui refereering tugineb mitmele eri autori allikale, tuleb neile ka viidata. Refereeringut peab täiendama autori omapoolne seisukoht antud küsimuses.

Töö põhiosas ja kasutatud kirjanduse loetelus isiklike vestlusi, dokumenteerimata intervjuusid ja teisi taastamatuid materjale ei saa kasutada.

Viitamisel teksti sees ja kasutatud kirjanduse märkimise aluseks on NÄIDIS 3.

³ What is APA Style, 2017

Näidis 3.

Viitamine teksti sees

	Viitamisviis	Näide
Allikas, kus on 1 autor	<i>(Allika autori perekonnanimi, allika väljaandmise aasta)</i>	(Lööke, 2022)
Allikas, kus on 2-3 autorit	<i>(1. allika autori perekonnanimi & 2. allika autori perekonnanimi, allika väljaandmise aasta)</i>	(Lööke & Tihane, 2022) (Lööke, Tihane & Vares, 2022)
Allikas, kus on rohkem kui 3 autorit	<i>(1 allika autori perekonnanimi et al., allika väljaandmise aasta)</i>	(Lööke et al., 2022)

* *et al.* tähendab sisuliselt "ja teisi", "ekstra" või "lisaks". See on ladinakeelse väljendi lühendatud vorm *et muu hulgas* (või *jt* või *et aliae*, mitmuse maskuliinne ja naiselik vorm).

Erandid:

Juhul, kui allika avaldamiskuupäev puudub, kirjutatakse tekstisiseses viites aasta asemel "kuupäev puudub". Näiteks: (Tallinna Ülikool, kuupäev puudub).

Juhul, kui autori nimi puudub, kirjutatakse tekstisiseses viites autori asemel allika pealkiri. Näiteks: (Isikuandmete kaitse seadus, 2019)

Viitamine kasutatud kirjanduse loetelus

	Viitamisviis	Näide
Raamat	Raamatu autori perekonnanimi, eesnime esitäh. (raamatu väljaandmise aasta). Raamatu pealkiri. Raamatu väljaandmise koht: Kirjastus.	Kinney, J. (2019). Ühe äpardi päevik: Puhkusereis. Tallinn: Hea Lugu.
Artikkel perioodikaväljaandest	<i>Artikkel paberkandjalt:</i> Artikli autori perekonnanimi, eesnime esitäh. (ilmumise aasta, kuu). Artikli pealkiri. Perioodikaväljaande nimi, ajakirja number.	Artikkel paberkandjalt: Preden, J. (2006, mai). Tark tolm. Akadeemia, 7.

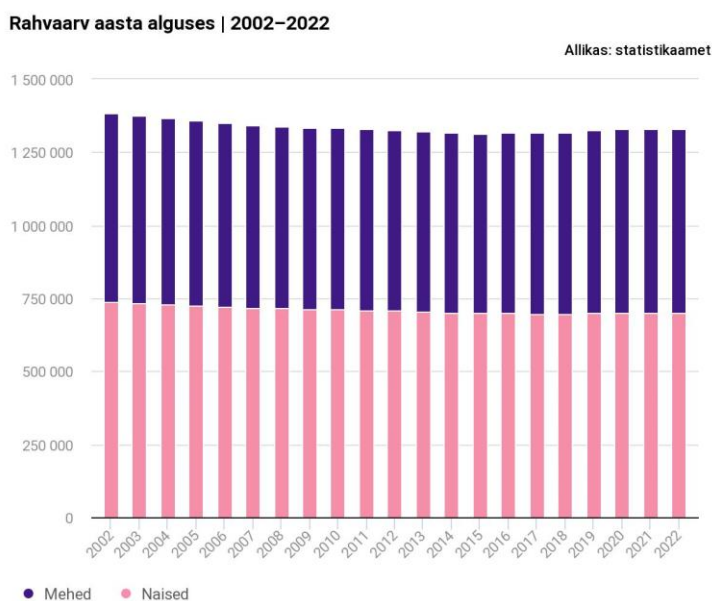
	<p><i>Artikkel veebis:</i> Artikli autori perekonnanimi, eesnime esitäh. (ilmumise aasta, kuupäev). Artikli pealkiri. Perioodikaväljaande nimi. Veebiaadress.</p>	<p>Artikkel veebis: Papagiannis, H. (2020, 7. oktoober). How AR Is Redefining Retail in the Pandemic. Harvard Business Review. https://hbr.org/2020/10/how-ar-is-redefining-retail-in-the-pandemic</p>
Blogipostitus	<p>Postituse autori perekonnanimi, eesnime esitäh. (avaldamise aasta). Artikli pealkiri. Vaatamise kuupäev. Veebiaadress.</p>	<p>Lööke, H. (2022). Akadeemiline ausus. Vaadatud 17.04.2022 https://looke.akadeemilineausus.ee</p>
Vikipeedia artikkel	<p>Artikli pealkiri (avaldamise aasta). Vaatamise kuupäev. Veebiaadress.</p>	<p>1952. aasta suveolümpiamängud (2020). Vaadatud 17.04.2022 https://et.wikipedia.org/wiki/1952._aasta_suveol%C3%BCmpiam%C3%A4ngud</p>
Koduleheküljel olev info ilma autori ja pealkirjata	<p>Veebilehekülg (avaldamise kuupäev). Vaatamise kuupäev. Veebiaadress</p>	<p>Pärnu Raeküla Kool kodulehekülg (2022). Vaadatud 17.04.2022 https://raekyla.parnu.ee/et/opilasele/koolivaheajad</p>
Pilt	<p>Autori perekonnanimi, eesnime esitäh. (avaldamise aasta). Pildi nimi. Vaatamise kuupäev. Veebiaadress</p>	<p>Lööke, H. (2022). Identification, Skylark vs Wood Lark. Vaadatud 17.04.2022. http://www.planetofbirds.com/identification-skylark-vs-wood-lark</p>

X Tabelite, jooniste, piltide vormistamine (lk 13 nr 8 lisad)

Kõik tabelid, joonised (sh diagrammid, skeemid, kaardid jt), peavad olema pealkirjastatud, pildid allkirjastatud ja nummerdatud (Tabel 1 /Joonis 1 /Pilt 1, jne) tööd läbiva numeratsiooniga. Kui tabelis olevad andmed on pärit teatmekirjandusest, siis tuleb tabeli all neile ka viidata. Tabelid, joonised, pildid ja muu oluline, mis asuvad lisas, vajavad viitamist. Viitamine toimub vastavalt IX Viitamine peatükile.

Vt NÄIDIS 4

Näidis 4.

Joonis 1. Eesti elanike arv 2002-2022. aastal. (Eesti Statistikaamet, 2022)

	LED lambid	Säästulambid	Hõõglambid
Tööiga (tundides)	50000	10000	1000
1 pirni (500 luumenit)	4-5 W	10-13 W	40 W
1 pirni hind	20.00 €	5.00 €	0.75 €
Pirnide arv (50,000 tundi)	1	5	50
Pirnide hind (50,000 tundi)	20.00 €	25.00 €	37.50 €
kWh elektrit (50,000 tundi)	250 kWh	500 kWh	2000 kWh
Elektrikulu @ 0,12 €/kWh (50,000 tundi)	30.00 €	60.00 €	240.00 €
Kulu kokku	50.00 €	85.00 €	277.50 €

Tabel 2. Kuidas valida LED Pirni. (Smelta OÜ, 2020)

XI Vormistamisnõuded

1. Tööd esitatakse kaitsmiseks ühepoolselt valgel paberil A4 formaadis köidetud kiirkõitjas. Valmis tööd prindib välja uurimistöö alused aineõpetaja.
2. Trükitakse reavahega 1,5 vaid lehe ühele poolele, šrift Times New Roman, suurus 12 punkti.
3. Leheküljele jäetakse vasakule 4 cm, üles ja alla 3 cm, paremale ja 2 cm laiune vaba äär.
4. Kõik leheküljed tuleb nummerdada, numbrid kirjutatakse lehekülje alla (*Footer* osa) keskele või paremale ja nummerdamiseks kasutatakse automaatset nummerdamist. Tiitellehte ei nummerdata.
5. Töö põhiosad algavad uuel leheküljelt.
6. Lõikude eraldamiseks kasutatakse lõiguvahe rakendamiseks menüüs Kujundus olevaid lõiguvahe suvandeid (Lisa lõiguvahe lõigu ette).
7. Tsitaatidel ja refereeringutel peavad olema täpsed viited. Viitamine vastavalt uurimistöö juhendile.

LISA 3. UURIMISTÖÖ PROTSSESSI PÄEVIK

Õpilase nimi:

Klass:

Uurimistöõ valdkond:

Juhendaja:

Uurimistöõ teema:

Uurimistöõ pealkiri:

Uurimisprobleem (Mis on see probleem, mida sa lahendada hakkad?):

Uurimisküsimus(ed) või hüpotees (id):

Kuupäev	Planeeritav töö	Õpilase analüüs	Juhendaja analüüs	Aineõpetaja analüüs
	Õpilane on valinud töö teema ja juhendaja.			
	Õpilane on sõnastanud uurimisküsimuse ja valinud sobiva uurimismeetodi.			
1. oktoober	Töö teema ja juhendaja kinnitatakse direktori käskkirjaga.			
	Andmekogumismeetodi küsimustele vastamine. Hindeline.			
	Uurimistöõ sissejuhatuse lõplik versioon. Hindeline.			

	Õpilane on leidnud oma uurimistöösse sobivat erialast kirjandust.			
	Õpilane esitab kasutatava kirjanduse nimekirja. Hindeline.			
	Õpilane on hakanud kirjutama uurimistöö teoreetilist osa toetudes sobivale kirjandusele.			
	Õpilane esitab kirjutatud teoreetilise osa. Hindeline.			
Jaauuar	Tööde vaheesitlemine (5 min). Hindeline.			
	Õpilane esitab uurimistöö uurimisküsimuse andmete kogumise plaani. Esialgse andmekogumismeetodi küsimuste üle vaatamine.			
	Andmekogumismeetodi väljatöötamine (küsitlus, intervjuu jt vormid). Hindeline.			
	Andmete kogumine. Kui kaugelt on andmete kogumine jõudnud.			
	Saadud andmete tulemuste esitlemine. Hindeline.			
	Kogutud andmete analüüsiga alustamine.			
	Kogutud andmete analüüsiga lõpetamine.			
	Uurimistööle kokkuvõtte kirjutamine. Hindeline.			
	Töö nõuetekohane vormistamine.			

	Valmis töö esitamine aineõpetajale ja juhendajale.			
	Õpilane koostab oma uurimistöole esitluse. Hindeline			
	Õpilane koostab oma uurimistöole kaitsekõne. Eelkaitsmine tunnis.			
Mai	Uurimistöode konverents/kaitsmine.			